

(א) גיטין פ' ט' ט' לעיל יב;
(ב) גיטין פ' ט' ד' [לעיל יג];
(ג) ש"ס ט' ט' ק"ג;
(ד) [מסעות מו:] ט' גיטין
י"ג, ט' זקן, רש"י;
(ט) גיטין ט"ז.

הגהות הב"ח

(א) ונתבע אמר
מלאהדרה ניהליה רבנן
לשטר חוב: (ב) רש"י
ד"ה זכות הוא וכו'
לכל מטא גט שחרור
ל"ה: (ד) ד"ה חוב וכו'
שלא עבד של כהן;
(ד) תוס' ד"ה ולמטה
דגט לא פריך אמתינן
ובגט דשטרות:

מוסף רש"י

אי סימנא אתי לי בבדיה
כו' או סימנא עבדו
לדמייה לכו, את ליפניה
סימנא, וכו' טביעות עינא
טעמי להדורי ניהלי, את לי
טביעות עינא בגויה, שטמי
עיני וכו' שמי טעמי
יפה גלא שוט סימון [ויסין]
כו'. וקא סברי סימנא
דאורייתא. שלא נתן בו
סימון מובהק אלף סימנא
בעלמא ונאספתו אסימנא
באסורא קסברי סימנא
להדורי אבדתא דאורייתא,
מוכן תעשה לשלמו,
דלמתינן גלא מלאות
(שם) ודוקא צורבא
מרבבן. דדע טביעות
עינא ולא משני דביבדיה
(שם) אם יש בהן
אחריות נכסיה. שכן
קרקעות שגבה מהן [שטר]
(ב') כשחייב מודה.
שלוה מודה שהשטר אינו
פסוק (שם) איוז היא
דייתיקי. אחי ליה ממנת
שכיב מרע שגובה לאחר
מיתה אפי' דלא כתבנה
מיהו, דא תהא למיקם
וליהות. אחר מיתתו,
היטעו לשון דייתיקי (ש"ב)
ב"ב ק"ה). מתנה. ממנת
גריב. כל שכתוב בו
מהיום ולאחר מיתה.
דמשעת הכי גופה קניי לך
מהיום ופירי לאחר מיתה,
אכל אי לא כתיב לו מן
מהיום אינו קונה, דאין
מתנה לאחר מיתה, שהרי
אין כח לאדם ליתן מקום
לכן דבר שלא היה להקדם
באותו הזמן שיהא ה"ה
שמתקיים המיתה. ואחר
מיתה האין יכול אדם ליתן
אחר שמת ונקב (שם).
אלמא אי כתיבה מהיום
כו'. ומתמיהין טעמא
דהויא מתנה משום דכתב
לאחר מיתה הכי מהיום,
אכל אי כתב מהיום גרידא
לא הוה מתנה מתנה, והלא
קל וחומר הוה דהוי מתנה
גמורה מעשוי, שהרי נתן
לו גוף ופירות מהיום
(שם). דלא קני. פירות,
אלא לאחר מיתה. דומיא
דמתנת שכיב מרע שאינו
קונה אלא לאחר מיתה,
ומהוה הכי עדיף משכיב
מרע דמתנת שכיב מרע
יכול לחזור בו וליתן לאחר,
דלמתינן דייתיקי מטעמא
אכל מתנת בריא
דמיהו ולאחר מיתה אינו
יכול לחזור עוד הגוף כל
ימי חייו אלא פירות (שם).

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

י"א.

עין משפט
גר מצוה

אירכס ליה גיטא. שהיה שליח להציל ואירכס ליה ואשכחיהו:
אמר אי סימנא. השיב לכו את לי בגויה סימנא: ואי טביעות
עין. השיב לכו את לי בגויה טביעות עינא. מכירו אני כמתד ידי
הסופר והעדים מדת ארכו ורחצו כאלם המכיר את חזירו טביעות
עין טביעות זו ואין זו סימון: וקסברי.

אי סימנא דאורייתא. בגט נמי מהדרין ואי סימנא דרבנן מה
שמתוירן אצדה צימון שאינו מובהק מדרבנן משום דהפקר
צית דין הפקר אכל מדאורייתא לריד או עדים או סימון מובהק וגט
נמי דאסור הוא לא מהדרין אלא צימון מובהק:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אירכס ליה גיטא בי מדרשא אמר אי
סימנא ליה לי בגויה אי טביעות עינא
אית לי בגויה אהדרוה ניהליה אמר לא
ידענא אי משום סימנא אהדרוה ניהלי
וקא סברי סימנא דאורייתא אי משום
טביעות עינא אהדרוה ניהלי ודוקא צורבא
מרבבן אבל איניש דעלמא לא גופא מצא
גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר
לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה
ולא לזה בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר
לאשה וליחוש שמא כתב ליתן בניסן ולא
נתן לה עד תשרי ואזל בעל זבין פירי מניסן
ועד תשרי ומפקא לגיטא דכתב בניסן
ואתיא למטרף לקוחות שלא כדון הניחא
למ"ד^ב כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין
לבעל פירות שפיר אלא למ"ד יש לבעל
פירות עד שעת נתינה מאי איכא למימר
כי אתיא למטרף אמרינן לה אייתי ראייה
אימת מטא גיטא לידך ומאי שנא משטרי
חוב דתנן^ג מצא שטרי חוב אם יש בהן
אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב
מודה ומשום שמא כתב ללוות בניסן ולא
לוה עד תשרי וקא טריף לקוחות שלא כדון
התם נמי ליהדר וכו' אתי למטרף נימא ליה
אייתי ראייה אימת מטא שטר חוב לידך
אמרי הכא גבי גט אשה אתי לוקח ותבעה
אמר האי דהדרוה ניהליה רבנן לגיטא משום
דלא תעגין ותיתיב השתא דקא אתיא
למטרף תיזיל ותיתי ראייה אימת מטא גיטא
לידה הכא גבי שטר חוב לא אתי לוקח
ותבע^ה מדאהדרוה ניהליה רבנן לשטר
חוב פשיטא למאי הלכתא אהדרוה ניהליה
למטרף הוא שמע מינה קמו רבנן במילתא
ומקמי דידי מטא שטרא לידיה: שחרורי
עבדים וכו': ת"ר^ה מצא שטר שחרור בשוק
בזמן שהרב מודה יחזיר לעבד אין הרב
מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן
שהרב מודה מיהא יחזיר לעבד ואמאי נחוש
שמא כתב ליתן לו בניסן ולא נתן לו עד
תשרי ואזל עבדא וקנה נכסין מניסן
ועד תשרי ואזיל הרב וזבנינהו ומפיק
ליה לשחרור דכתב בניסן וקא טריף לקוחות
שלא כדון^ו הניחא למ"ד זכות הוא לעבד
שיוצא מתחת רבו לחירות וכאביי דאמר
^ז עדין בחתומיו זכין ליה שפיר אלא למ"ד
חוב הוא לעבד שיוצא מתחת יד רבו

אמר אי סימנא. השיב לכו את לי בגויה סימנא: ואי טביעות
עין. השיב לכו את לי בגויה טביעות עינא. מכירו אני כמתד ידי
הסופר והעדים מדת ארכו ורחצו כאלם המכיר את חזירו טביעות
עין טביעות זו ואין זו סימון: וקסברי.
רבנן סימנא דאורייתא עלא אמרתי
סימון מובהק והחזירוהו לי: ודוקא
לאורכא מרבבן. דמוחזק לן זיה
דלא משני דביבדיה: ולא נתן עד
תשרי. וכל זמן שלא נתן היה לו
לאכול ולמכור פירי נכסי מלוג שלה
שתקנו חכמים לבעל לאכול פירות
של נכסי מלוג אשמו שפלו לה
לירושא^א: וזכין פירי. כמשפטו:
שפיר. יש לה לטרוף כל מה שמכר
משעת כתיבה. והא פלוגתא צמס'
גיטין צ"ג ש"י (דף קס"ג): אימת מטא
גיטא לידך. מיד בעליך: אימת מטא
שטרא לידך. מיד הלוי מתחלה:
אחי לוקח ופצע. אי אחיא למיטרף
מסיק אדעמיה לתבוע אייתי ראייה
אימת מטא גיטא לידך צומנא קמא:
מקמי ידי. מקודם שמכר לי הלוי
נכסיו מטא שטר מיד לזה למלוה
בראשונה: הניחא למ"ד כו'.
פלוגתא צ"ג גיטין (דף ק"ג):
זכות הוא לעבד. טובה היא אללו
שמתירו בקבל. וכיון דזכות הוא איכא
לתרוי דמשעה שנתבצ זכה בשחרור
דלכי מטא^ב שטר גט לידיה נעשה
בן חורין למפרע משעת חתימה:
חוב הוא לעבד. חובתו הוא שיואל
מתנת רבו כלומר הפסד הוא לו
שלא עבד^ג כהן הוא פוסלו מן
התורה ואם של ישראל אסור
בשפחה כנענית דזילא ליה ושכיחא
ליה ופרילא ליה^ד: מאי איכא למימר.
דהשתא ליכא למימר עדין בחתומיו
ח חזין לו דאין חזין לאדם שלא
צפניו: דא תהא למיקם. שטר זה
יהיה לקום להיות בכל הכתוב בו
דדברי שכיב מרע כמתוירן וכמתוירן
דמוט^ה: מפנה. ממנת בריא איזו היא
כל שכתוב בו כו': מהיום ולאחר
מיהו. גוף הקרקע קנוי לו מן
היום ואין לו עוד רשות למוכרה
וליתנה ולהורישה והפירות אינו אוכל
כל ימי חייו אלא לאחר מיתה: ואי
לא לא קני. צמתייה. כל שכן דאם
יהיב ליה גוף ופירות מעכשיו דקני
טפי: קתם ממנת שכיב מרע לא
קניא לו אלא לאחר מיתה דמתנת
מיתה הוא מלוה: הא אמר תו
נוסין. אמתני פריך דתלי טעמא
בשאני אומר נמלך עליהם שלא לתנן:
אפוקיאחא. עשה לו שדה אפוקייתקי
למלוה על פה שהיתה לו עליו מלוה
ישנה: לא יחזיר. שמא כתב לזה ולא
מכר לו ולא זכה בקרקע וחזר וכתב
לאחר ומכר לו השטר וזכה בו וצא
לחזור בו מן השני ורובה לתת לראשון
וחפץ שימסרו לו שטר זה שיואלאנה
צבית דין ונמלא זמן שטר של זה קודם
לשטריו של שני ויואלאנה מידו צבין:
הא

לחירות מאי איכא למימר דכי אתי למטרף אמרינן ליה באייתי ראייה
אימת מטא שחרור לידך: דייתיקי מתנה וכו': ת"ר איזו היא דייתיקי
דא תהא למיקם ולהיות שאם מת נכסיו לפלוני מתנה כל שכתוב בו
מהיום ולאחר מיתה אלמא אי כתיבה מהיום ולאחר מיתה הוא דקני
ואי לא לא קני אמר אביי הכי קאמר דיזו היא מתנת בריא שהיא כמתנת
שכיב מרע דלא קני אלא לאחר מיתה כל שכתוב בה מהיום ולאחר
מיתה טעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו נותנין ורבינהו מצא דייתיקאות
הא

קבא א ב מ"י פ"ח
מלה
ואפדה ה' מ ועין צמ"מ
סג עשין עד טו"ש"ע ח"מ
פ"י סה טו"ש"ע יג:
קבב ג מ"י ט"ז ה' ט
טו"ש"ע ט"ז ספ"ק יד:
קבג ד מ"י פ"ב מלה
זכיה ומתנה ה' ד
סג עשין עד טו"ש"ע ח"מ
פ"י רטו ספ"ק יו:

רבינו הנגאל

לחומרא עבדינן הא
דאירכס ליה גיטא כבי
מדרשא לרבה בר חנא
ואהדרוה ליה ולא ידע
אי בסימנא דאית ליה
בגויה אי טביעות עינא
מסייעא להא דאמרנא.
גופא מצא גט אשה
בזמן שהבעל מודה יחזיר
לאשה וכו' פשוטה היא
וסוגיא דשמעתא כל כי
הא גורנא מצריכינן ליה
לברורי בעדים אימת מטא
גט לידה וכן כל שטר
המצא חיישין דלמא
אתי למיטרף לקוחות
שלא כדון. וכן גט
שחרור דינו נמי הכי. כג'
דייתיקי צואת שכיב מרע
בלשון וין נקראת דייתיקי.
דייתיקי מתנה ושוכרים
לא יחזיר שאני אומר
כתובין היו ומלך עליהם
שלא ליתנם. הא אמר תנו
נוטנים דרמניה דייתיקאות
אפוקיאחא ומתנת אפי' יחזיר
לא לזה ולא לזה